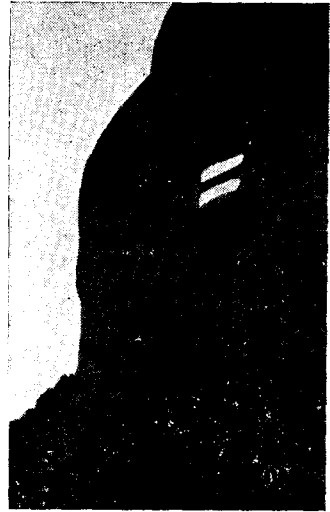

לבסיסנו, לאורך השביל היינו הטיילים הראשונים שניצלו את הסימנים כמורה-דרך, ונוכחנו שאכן זהו פתרון פשוט ומצויין לשאלת ההתמצאות במדבר.

המלחמה שפרצה מנעה בעד ביצוע ההכנית. אולם עכשיו יש לדאוג גם לפינת-ארץ פראית זו ולפתוח אותה לתיירות-פנים ערה. נזכור שהאופי המיוחד של מדבר יהודה והעובדה שהלא אינו מכוסה שלג בחורף (והירידה העמוקה מתחת לפני-הים) יכולים להוות כוח מושך גם למשוטטי-הרים מחוץ-לארץ. קיום גבול בין-לאומי החוצה מעכשיו את המדבר אינו צריך להפריע, לכאורה, לתנועת הטיילים, בדומה למצב הקיים בשטחי הרים באירופה ובאמריקה בהם גובלות שתי מדינות — שם מובטחת תנועה חופשית מעבר לגבול עד ידי הסכמי-תיירות בין-לאומיים. אולם למעשה תהיה התנועה בשטח הערבי תלויה במצב הבטחון שם.

סימון שבילים אינו דבר המיוחד למדבר-יהודה. בעיה זו חשובה מאד גם בהרי הנגב. לעומת זאת, במישורי הנגב יש לסמן נתיבי תנועה לפי שיטה אחרת. גם במישור המאוכלס יש צורך בסימון לשם הפניית הטיולים מהכבישים לדרכי-משנה ולפיתוח הטיולים לידיעת-הארץ.

בחירת מקום כל סימן וסימן דורשת שיקול ותשומת-לב ישנם מקומות שהשביל ברור למדי והסימן בא מדי פעם לפעם רק לשם אישור הדרך למטייל. אולם ישנם מקומות והשביל אינו ברור כלל או ישנן כמה אפשרויות של מעבר — שם יש לסמן לאורך השביל שנבחר במרחקים כאלה, שהעומד ליד הסימן האחד יראה את הסימן הבא. לעתים, כדי למנוע הליכה בקו בלתי נוח, מוסיפים בין הסימנים האלה סימני-ביניים, כך שהמשוטט לא יסטה אף לרגע מהדרך הנוחה ביותר. (בקטע הנ"ל סומן ישנו מקום שממנו רואים בבת אחת 4 סימנים). אולם לא די בכך: יש תמיד לזכור שתנועת המטיילים תתקיים בשני הכיוונים ולכן יש לבחור את מקום הסימן כך שיראה משני הצדדים. ואם אין הדבר אפשרי יש להוסיף סימן שייראה מהכיוון השני. בממוצע סימנו בקטע הנסיון 8 סימנים על ק"מ-אורך של שביל. בחורנו

„רבעון הצבא“ הבריטי על „הגנה“ במחנות-קפריסין

ישגת ארץ-ישראל. נשק-קל הוברח למחנות דרך מנהרות חפורות בערמה ע"י קבוצות-בורחים מאור-מנות היטב. הם עברו אימון בנשק, תרגילי-סדר, קפ"פ, קרבות רחוב, הטלת רימונים, איתות בפנס ובדגלים, עזרה ראשונה — בקיצור, כל סוגי האימון הצבאי. גברים ונשים היו שווים בכל; העלאות בדרגה ניתנו לפי המגיע. מבלי להתחשב במין, האי-מון בנשק נעשה בהשאי. אך כל היתר בגלוי. בערב-ביום הרצו קציני „הגנה“, אשר לחמו בבריגדה היהודית או בצבאות בנות-הברית, על טקטיקה, ארגון ותרגולת-קרב. האימון הצבאי היה יעיל ביותר וה-משמעת חמורה.“

(אפריל, 1949)

„בכל אחד ממחנות המפעלים בקפריסין היה חבר אנטי-צבא קבוע, אשר היו למעשה הבריטים היחידים אשר הורשו להכנס למחנות. כל הניתול הפנימי של המחנה נעשה ע"י ועדת-מחנה שנבחרה ע"י היהודים, ואשר אליה הועברו כל המזון והציוד במרוכז. המחנות נשמרו מבחוץ ע"י מגדלי-תצפית או ע"י פטרולים מעבר לתחום הגדר. — — —

ועדות המחנה היהודיות אירגנו כיתות „הגנה“ שהיו אחראיות למשמעת ולפעולה המשטרתית במחנות; הם אירגנו והקימו אגף לציוד ואספקה, אגף רפואי, בתי-ספר ואימון צבאי. דבר אחרון זה היה מענין ביותר; כל הגברים והנשים הבריאים בגופם אורגנו ביחידות צבאיות, כשלב הכנה למלחמה לה-